

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.036.03.2021

Pan
Zenon Jahns
Starosta Śremski
Starostwo Powiatowe w Śremie
63-100 Śrem, ul. A. Mickiewicza 17

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/033 - System szkolenia kandydatów na kierowców

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Śremie, ul. A. Mickiewicza 17, 63-100 Śrem (dalej: Starostwo)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zenon Jahns Starosta Śremski, od 28 listopada 2014 r. (dalej: Starosta)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami oraz nad kursami dla kandydatów na instruktorów i kandydatów na wykładowców, a także warsztatami doskonalenia zawodowego dla instruktorów i wykładowców. 2. Prowadzenie rejestrów i ewidencji odpowiednio ośrodków szkolenia kierowców, instruktorów jazdy oraz wykładowców.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2021 (do 30 września), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem lub po tym okresie, które mają związek z działaniami objętymi kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	1. Piotr Kręt, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/179/2021 z 15 listopada 2021 r. 2. Marcin Kaczmarek, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/174/2021 z 9 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dz. U. z 2020 r., poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK ocenia negatywnie działalność Starostwa Powiatowego w Śremie w latach 2018-2020, w zakresie sprawowania nadzoru nad ośrodkami szkolenia kierowców (dalej: OSK) prowadzącymi szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami, w tym w zakresie prowadzenia rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK i ewidencji instruktorów nauki jazdy.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Starostwo posiadało coroczne plany kontroli OSK, jednakże sporządzano je pod koniec roku, w którym kontrole te wykonywano. Sposób ustalania kolejności podmiotów do kontroli był niezgodny z wymaganiami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie kontroli ośrodków szkolenia kierowców³. W latach objętych kontrolą nie nawiązywano współpracy z Komendą Powiatową Policji w zakresie kontroli wykonywania praktycznej nauki jazdy prowadzonej poza ośrodkiem szkolenia kierowców oraz z wojewódzkimi ośrodkami ruchu drogowego (dalej: WORD) w zakresie pomocy merytorycznej.

NIK negatywnie ocenia sposób przeprowadzania kontroli OSK, który był oparty wyłącznie na formalnej weryfikacji dokumentacji, przy jednoczesnym braku weryfikacji sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych. W sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami dokumentowano również wyniki kontroli w tym oceny, uwagi i wnioski w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Rejestry przedsiębiorców prowadzących OSK oraz ewidencje instruktorów prowadzone były nierzetelnie i nie spełniały podstawowych wymogów wskazanych w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami⁴. Decyzje o wykreśleniu instruktorów z ewidencji prowadzonej przez Starostę pod względem terminowości wydawano z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁵. Ponadto stosowano w nich pieczęć starostwa powiatowego (organu pomocniczego) a nie Starosty będącego organem uprawnionym do ich wydania.

W jednym przypadku, niezgodnie z obowiązującymi przepisami, zaakceptowano przedłożone przez instruktora orzeczenie o braku przeciwwskazań do wykonywania tego zawodu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Nadzór nad prowadzeniem szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami oraz nad kursami dla kandydatów na instruktorów i kandydatów na wykładowców, a także warsztatami doskonalenia zawodowego dla instruktorów i wykładowców

Opis stanu
faktycznego

1.1. W latach objętych kontrolą NIK, Starostwo posiadało roczne plany kontroli OSK wpisanych do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Starostę. Plany kontroli rocznych zostały sporządzone odpowiednio: 25 maja 2018 r. na rok 2018, 1 października 2019 r. na rok 2019, 3 grudnia 2020 r. na rok 2020 oraz 12 listopada 2021 r. na rok 2021. Roczny plan kontroli sporządzony na rok 2018 zakładał przeprowadzenie kontroli OSK w drugiej połowie roku, natomiast kontrole te, ze względu na wnioski przedsiębiorców, przeprowadzono w okresie od 4 września do 20 grudnia 2018 r. Roczny plan kontroli na rok 2019 zakładał

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 1324, dalej: „rozporządzenie w sprawie kontroli OSK”

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1212, ze zm., dalej: „ustawa o kierujących pojazdami”.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm., dalej: „KPA”.

przeprowadzenie kontroli w trzecim kwartale 2019 r., a zostały one przeprowadzone od 29 października do 29 listopada 2019 r. Roczny plan kontroli na rok 2020 zakładał przeprowadzenie kontroli w grudniu 2020 r. i kontrole te zostały przeprowadzone w tym terminie. Roczny plan kontroli na rok 2021 zakładał przeprowadzenie kontroli w listopadzie i grudniu 2021 r. Czynności kontrolne przeprowadzono w grudniu 2021 r.

(akta kontroli str. 34-37)

Odnosząc się do terminu wykonania rocznych planów kontroli, Starosta wyjaśnił, że plany te były sporządzane bezpośrednio przed kontrolą w danym roku, co w jego ocenie, nie było właściwe i wskazał, że plan taki winno się sporządzać na początku roku. Wyjaśnił, że w przyszłości plan kontroli zatwierdzany na początku danego roku będzie planem określającym zamiar organu aby w danym czasookresie przeprowadzić czynności kontrolne w podległych mu OSK, tak by były one realizowane zgodnie z art. 44 ustawy o kierujących pojazdami, co najmniej raz w roku. Starosta nadmienił jednocześnie, że zamiar ten w przeciągu danego roku może ulec zmianie ze względu na wiele sytuacji, których przy planowaniu kontroli z wyprzedzeniem, nie sposób przewidzieć, takich jak np. stan epidemii COVID-19 i absencje pracowników (plan taki można w każdym momencie roku zweryfikować). Ponadto wskazał, że najbliższe kontrole będą planowane najpóźniej na początku danego roku.

(akta kontroli str. 55-60)

Roczne plany kontroli nie uwzględniały kolejności ich planowania w poszczególnych OSK, wymaganej dyspozycją § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli OSK, co zostało szerzej opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 34-37, 261-871)

1.2. W latach objętych kontrolą, pracownicy Starostwa, stosownie do postanowień art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami, corocznie przeprowadzali kontrole kompleksowe w każdym OSK znajdującym się na terenie powiatu śremskiego, z tego dwie dotyczyły OSK wpisanych do rejestru przedsiębiorców prowadzących tę działalność w innym powiecie, a których infrastruktura była zlokalizowana na obszarze powiatu śremskiego. W okresie objętym kontrolą Starostwo nie przeprowadzało kontroli problemowych lub doraźnych inicjowanych ze względu na wskazania świadczące o nieprawidłowym przebiegu szkolenia.

(akta kontroli str. 258-260)

W roku 2018, pracownicy Starostwa przeprowadzili kontrole kompleksowe OSK zgodnie z harmonogramem, bądź na prośbę przedsiębiorcy, w uzgodnionych z nim terminach. W 2019 r. przeprowadzono: cztery kontrole 29 października 2019 r., jedną kontrolę 27 listopada oraz pięć kontroli 28 listopada 2019 r. Zagadnienie to zostało szerzej opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. W latach 2020-2021 wszystkie kontrole przeprowadzono w grudniu danego roku.

(akta kontroli str. 28-31, 121-136)

Protokoły z kontroli kompleksowych sporządzane były według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia w sprawie kontroli OSK. Analiza ww. protokołów wykazała, że zostały one sporządzone w sposób nierzetelny, co zostało opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 28-33)

W protokole kontroli kompleksowej OSK nr 6 z 18 grudnia 2020 r., w pkt IV zapisano, że kontrolą objęto działalność przedsiębiorcy w okresie od 18 grudnia

2020 r. do 18 grudnia 2020 r. (jeden dzień). Starosta wyjaśnił, że nastąpiła omyłka, a prawidłowy zapis winien obejmować okres od 13 stycznia 2020 r. do 18 grudnia 2020 r.

(akta kontroli str. 59)

Na pytanie o wprowadzenie wewnętrznych procedur określających właściwy sposób dokumentowania przebiegu kontroli Starosta wyjaśnił, że dotychczas nie wprowadzono tego rodzaju procedur. Dodał, że - jego zdaniem - zasadne byłoby opracowanie schematów przeprowadzania kontroli.

(akta kontroli str. 55-60)

W 2018 r., spośród ośmiu skontrolowanych OSK, do siedmiu wysłano wystąpienia pokontrolne. W roku 2019 na osiem skontrolowanych OSK wysłano wystąpienia pokontrolne do pięciu podmiotów skontrolowanych. W roku 2020, na osiem skontrolowanych OSK nie wysłano wystąpień pokontrolnych do żadnego podmiotu skontrolowanego, co zostało opisane w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 258-260)

1.3. W okresie objętym kontrolą, pracownicy Starostwa przeprowadzający kontrolę w OSK, ze względu na nieobecność w czasie kontroli kursantów podczas przeprowadzania kontroli, weryfikowali jedynie karty przeprowadzonych zajęć teoretycznych oraz praktycznych. Kontrolą nie obejmowano m.in. doboru tras przejazdu w ramach szkolenia, jak i przebiegu egzaminu wewnętrznego, zarówno w części obejmującej sprawdzenie wiedzy teoretycznej, jak i praktycznej w ruchu drogowym. W części protokołu kontroli OSK dotyczącej sprawdzenia wiedzy praktycznej kandydatów na kierowców, spisujący protokół pracownicy Starostwa odnotowali „prawidłowość wpisów”. Powyższe zostało szerzej opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 55-60)

1.4. W okresie objętym kontrolą w Starostwie nie zarejestrowano skarg na działalność OSK funkcjonujących na terenie powiatu śremskiego.

(akta kontroli str. 200-242, 252-257)

1.5. W Starostwie nie wyznaczono osoby, do zadań której należałoby cykliczne sporządzanie oraz przetwarzanie analiz dotyczących zdawalności w poszczególnych ośrodkach OSK. Starosta wyjaśnił, że cykliczne sporządzanie i udostępnianie rzeczonych analiz wykonywane było w ramach posiadanego upoważnienia i zakresu obowiązków pracowników wydziału, natomiast nie przetwarzano danych z nich wynikających na potrzeby planowania kontroli OSK.

(akta kontroli str. 59)

Starosta wyjaśnił, że kierowana przez niego jednostka nie podejmowała działań w postaci doraźnych kontroli na podstawie analizy kryterium średniej rocznej zdawalności (np. poniżej 50%), gdyż w ocenie składającego wyjaśnienia, średnia taka nie jest miarodajna. Starosta podał, że analiza statystyczna zawiera procentową zdawalność wszystkich prób zdania egzaminu przez osoby, które były szkolone przez danego instruktora lub ukończyły kurs w danym ośrodku szkolenia. Dodał, że gdyby dane przekazywane przez WORD-y zawierały informacje, o liczbie osób oraz liczbie prób zdania egzaminu, odpowiadałoby to rzeczywistej zdawalności kursantów z danego OSK.

(akta kontroli str. 55-60)

Dane o wynikach egzaminu państwowego uzyskiwanych przez osoby, które ukończyły szkolenie w danym ośrodku szkolenia kierowców były przekazywane do Starostwa przez WORD w ramach współpracy, o której mowa w art. 43 ust. 2 pkt 3

ustawy o kierujących pojazdami. Dane te WORD przekazywały do Starostwa w wersji tradycyjnej – papierowo, w odstępach kwartalnych, zgodnie z § 37 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie egzaminowania osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez egzaminatorów oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach⁶.

Starosta wyjaśnił, że system teleinformatyczny obejmujący kandydatów na kierowców nie zapewnia funkcjonalności w zakresie dostępu do tego rodzaju statystyk, lecz jedynie do obsługi procesu wydawania uprawnień do kierowania pojazdami.

(akta kontroli str. 59-60, 143-199)

Analizy statystyczne wykonywane przez Starostwo w trybie art. 43 ust. 1 pkt 6 ustawy o kierujących pojazdami, w oparciu o dane otrzymywane z WORD, sporządzone były w formie zestawień rocznych, pomimo otrzymywania ich w ujęciu kwartalnym. Starosta wyjaśnił, że sporządzanie tych analiz w ujęciu rocznym wypełnia zapis ustawowy i jest wystarczające dla transparentności takich informacji, zarówno dla kandydatów na kierowców, jak i podmiotów prowadzących szkolenie. Dodał, że praktyka innych urzędów w tym zakresie także wskazuje na analizowanie tych danych zbiorczo w poszczególnych latach.

(akta kontroli str. 44-49, 143-199, 872-875)

Roczne analizy statystyczne wykonywane przez pracowników Starostwa wykonywane na podstawie kwartalnych analiz otrzymanych z WORD, powoduje ich uogólnienie i nie przedstawia znaczących różnic pomiędzy odsetkiem osób zdających egzamin państwowy w poszczególnych OSK, która waha się od 27 do 54,6 % (z pominięciem danych o zdawalności wynikającej z niewielkiej liczby zdających).

W latach objętych kontrolą analizy danych o średniej zdawalności, opracowywane na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 6 ustawy o kierujących pojazdami, obejmowały wszystkie nadzorowane OSK i były umieszczane na stronie internetowej Starostwa oraz w jego Biuletynie Informacji Publicznej. W analizach tych nie zamieszczano informacji o braku skarg na działalność OSK, co zostało szerzej opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 117-120)

1.6. W latach objętych kontrolą Starosta nie zawarł porozumienia o współpracy z WORD, o której mowa w art. 43 ust. 2 pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami, określającego warunki udziału przedstawicieli WORD w kontroli OSK oraz zasady finansowania tej współpracy. W wyjaśnieniach, Starosta podał, że dla właściwego sprawowania nadzoru nad OSK zasadne byłoby nawiązanie takiej współpracy. Dodał, że przepisy ustawy nie zobowiązywały do współpracy a dawały jedynie taką możliwość, a ponadto WORD-y nie występowały z ofertą takiej współpracy.

(akta kontroli str. 40-43, 120)

Ww. przepis stanowi, iż w zakresie sprawowania nadzoru nad OSK starosta współpracuje z WORD w zakresie pomocy merytorycznej.

1.7. W okresie objętym kontrolą, Starosta nie nawiązywał współpracy z Komendą Powiatową Policji w Śremie w zakresie wymiany informacji analitycznych przydatnych w procesie kształcenia kierowców. Nie występowano również do Komendy Policji o objęcie kontrolą drogową części praktycznej szkolenia oraz egzaminu wewnętrznego kandydatów na kierowców przeprowadzanych w OSK na

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1206 ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie egzaminowania”.

terenie powiatu śremskiego. Komendant Powiatowej Policji w Śreміe, w informacji przekazanej NIK na podstawie art. 29 pkt 2 lit f ustawy o NIK podał, że w sierpniu 2021 r. przeprowadzono działania pod kryptonimem „Nauka jazdy” pod kątem egzekwowania od kierujących pojazdami nauki jazdy, przepisów ruchu drogowego, kontroli stanu trzeźwości, kontroli stanu technicznego pojazdów nauki jazdy, posiadanych dokumentów i uprawnień. Dokonano kontroli trzech pojazdów nauki jazdy, nie ujawniono żadnych wykroczeń, jak również nie stwierdzono nieprawidłowości. Wskazał ponadto, że biorąc pod uwagę aktualny stan bezpieczeństwa oraz naruszeń w ruchu drogowym należy stwierdzić, iż głównymi przyczynami zdarzeń drogowych, w tym też wypadków drogowych oraz wykroczeń popełnianych przez kierujących z niewielkim stażem i młodym wiekiem są: przekroczenie prędkości, nieprawidłowe wyprzedzanie oraz nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu.

(akta kontroli str. 64-65)

W latach objętych kontrolą OSK znajdujące się na terenie powiatu przeprowadziły zajęcia praktyczne i wydały zaświadczenia o możliwości przystąpienia do egzaminu państwowego następującej liczbie uczestnikom kursów: w 2018 r. 991 osobom, w 2019 r. 913 osobom, w 2020 r. 860 osobom oraz w 2021 r. 802 osobom.

(akta kontroli str. 1725-1727)

1.8. W Starostwie, sprawowaniem nadzoru nad prowadzeniem szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami⁷, zajmowało się dwóch pracowników⁸. W zakresach swoich obowiązków pracownicy ci posiadali szereg zadań z obszaru ustawy o kierujących pojazdami, m.in.:

- prowadzenie spraw związanych z wydawaniem praw jazdy i pozwoleń do kierowania tramwajem oraz międzynarodowych praw jazdy,
- prowadzenie spraw z zakresu kierowania na kontrolę sprawdzenia kwalifikacji w formie egzaminu państwowego oraz kierowania na badania lekarskie i psychologiczne w przypadkach przewidzianych prawem,
- wymianę praw jazdy wydanych za granicą,
- prowadzenie rejestru przedsiębiorców posiadających ośrodki szkolenia kierowców, wydawanie zaświadczeń potwierdzających dokonanie wpisu przedsiębiorców do rejestru, przygotowanie decyzji o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej przez tych przedsiębiorców oraz skreśleniu przedsiębiorców z rejestru,
- sprawowanie nadzoru nad ośrodkami szkolenia kierowców,
- prowadzenie spraw z zakresu wydawania i cofania poświadczeń potwierdzających spełnianie przez przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców dodatkowych wymagań,
- wydawanie, przedłużanie ważności i wymiana legitymacji instruktorów.

W zakresie swoich obowiązków posiadali oni również zadania związane z ustawą z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁹ oraz ustawą z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym¹⁰. Dodatkowo, w zakresie obowiązków, Naczelnikowi Wydziału powierzono zadania dotyczące kierowania Wydziałem oraz

⁷ Ośrodki zarejestrowane na terenie powiatu śremskiego nie prowadziły w latach 2018-2021 kursów dla kandydatów na instruktorów lub wykładowców oraz nie prowadziły warsztatów doskonalenia zawodowego dla instruktorów i wykładowców

⁸ Byli to: Naczelnik Wydziału Komunikacji oraz specjalista Wydziału Komunikacji.

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 450.

¹⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 919.

obowiązków wynikające z ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe¹¹ i ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym¹².

(akta kontroli str. 40-54, 66-110)

Pracownicy wykonujący ww. zadania posiadali wykształcenie wyższe z zakresu zarządzania i bankowości oraz wykształcenie średnie techniczne rolnicze. Pracownicy ci nie uczestniczyli w kursach organizowanych dla instruktorów lub wykładowców, nie posiadali uprawnień instruktora, wykładowcy, egzaminatora oraz nie ukończyli żadnych innych szkoleń w zakresie wskazanym powyżej.

(akta kontroli str. 32)

Starosta wyjaśnił, że w ramach posiadanego wykształcenia, a także biorąc pod uwagę staż pracy pracowników, przedmiotowe kontrole mogły być wykonywane w ww. składzie osobowym.

(akta kontroli str. 42)

NIK wskazuje, że wobec braku specjalistycznych szkoleń pracowników wykonujących kontrole OSK zasadnym byłoby nawiązanie współpracy z właściwą jednostką Policji w zakresie kontroli wykonywania praktycznej nauki jazdy, a także z wojewódzkimi ośrodkami ruchu drogowego w zakresie pomocy merytorycznej, o której mowa w art. 43 ustawy o kierujących pojazdami.

1.9. W okresie objętym kontrolą, żaden z przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców nie dysponował poświadczeniem o spełnianiu dodatkowych wymagań w zakresie prawa jazdy¹³, uprawniającego, na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami, do prowadzenia kursów dla kandydatów na instruktorów¹⁴. W okresie tym przedsiębiorcy nie występowali do Starosty o wydanie takiego poświadczenia.

(akta kontroli str. 885-887)

1.10. W okresie objętym kontrolą w Starostwie, ze względu na brak współpracy z Policją, nie poddawano analizie statystycznej naruszeń przepisów ruchu drogowego popełnianych przez osoby przeszkolone w danym OSK, w okresie dwóch lat od dnia uzyskania przez te osoby prawa jazdy określonej kategorii.

Starosta wyjaśnił, że nie sporządzano ww. analiz z uwagi na to, że nie było i nie ma odpowiednich rozwiązań technicznych w ramach systemu „Kierowca”. Starosta podał ponadto, że w przyszłości, po wprowadzeniu odpowiednich rozwiązań technicznych, należy rozważyć sporządzanie takich analiz, a wnioski z nich wykorzystać do celów sprawowania nadzoru nad OSK. Dodał, że ze względu na brak wprowadzenia rozwiązań technicznych umożliwiających przekazywanie informacji o naruszeniach przepisów ruchu drogowego popełnianych przez kierowców, o którym mowa w art. 92 ust. 2, art. 99 ust. 2 pkt 1 lit. b oraz 103 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami wszedł w życie 4 czerwca 2018 r., nie otrzymywał jeszcze takich danych.

(akta kontroli str. 43, 113 - 116)

Prokurator Rejonowa w Śremie, w informacji przekazanej w trybie art. 29 pkt 2 lit f ustawy o NIK podała, że nie prowadziła postępowań karnych w sprawach o czyny określone w art. 228-231 i art. 271 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny¹⁵ dotyczących funkcjonowania OSK zlokalizowanych na terenie powiatu śremskiego w latach 2018-2021.

(akta kontroli str. 61-63)

¹¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 8.

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 1984.

¹³ O których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami.

¹⁴ Wobec braku takich poświadczeń OSK nie prowadziły kursów dla kandydatów na instruktorów i wykładowców oraz warsztatów doskonalenia zawodowego dla takich osób.

¹⁵ Dz. U. z 2021 r., poz. 2345, ze zm.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach objętych kontrolą roczne plany kontroli sporządzane były dopiero na koniec roku, w którym zostały one przeprowadzone. Ponadto, nie uwzględniały kolejności typowania poszczególnych OSK do kontroli ze względu na wyniki analizy ryzyk wynikającej w szczególności z danych statystycznych lub nieprawidłowości stwierdzonych podczas dotychczasowych czynności kontrolnych. Przykładowo, w roku 2018 skontrolowano m.in. dwa OSK, w których nie stwierdzono nieprawidłowości, a w roku 2019 ośrodki te poddano kontroli jako jedne z pierwszych¹⁶. Ponadto z danych dotyczących zdawalności egzaminu państwowego przekazanych przez WORD-y wynika, że średnia zdawalność wynosiła od 27% do 54,6%. OSK, w którym zdawalność była najniższa nie został objęty kontrolą kompleksową w pierwszej kolejności oraz nie prowadzono w nim kontroli doraźnej.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli OSK, w planie kontroli kontrole określa się w następującej kolejności:

- 1) ośrodki szkolenia kierowców, zwane dalej "ośrodkami", wpisane w poprzednim roku do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców, które nie zostały skontrolowane;
- 2) ośrodki, dla których analiza statystyczna za poprzedni rok wskazuje na możliwość występowania nieprawidłowości, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 2 lit. a i b ustawy o kierujących pojazdami;
- 3) ośrodki, w których podczas poprzedniej kontroli stwierdzono nieprawidłowości;
- 4) pozostałe ośrodki.

(akta kontroli str. 258-260, 309-317, 427-435, 464-472, 480-488, 405-413, 331-339, 636-644, 288-296, 581-589)

Starosta wyjaśnił, że roczne plany kontroli nie uwzględniały kolejności przeprowadzania kontroli w sposób zgodny z przepisami § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kontroli ośrodków szkolenia kierowców. Powyższe wynikało z faktu przeprowadzania rocznych kontroli w niewielkich odstępach czasowych w stosunku do liczby OSK zarejestrowanych w powiecie śremskim. W ocenie Starosty, nieprawidłowe zaplanowanie kontroli nie uchybiło znacząco przepisom w tym zakresie. Starosta podał ponadto, że analizy statystyczne za poprzedni rok nie wskazywały na możliwość występowania nieprawidłowości, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 2 lit. a i b ustawy, a w OSK podczas poprzedniej kontroli nie stwierdzono rażących nieprawidłowości. Dodał, że nie odnotowywano skarg i wniosków na działalność ośrodków. Starosta potwierdził jednocześnie, że zapisy rozporządzenia należy uwzględniać w prawidłowym planowaniu kontroli w kolejnych latach.

(akta kontroli str. 113-115)

2. W latach 2018-2021 pracownicy Starostwa przeprowadzali kontrole OSK w sposób niezgodny z przepisami ustawy o kierujących pojazdami oraz rozporządzenia w sprawie kontroli OSK. Czynności kontrolne realizowano pobieżnie, a ich dokumentowanie odbywało się w sposób nierzetelny. Świadczą o tym n.w. ustalenia dokonane w trakcie kontroli przeprowadzonej przez NIK:

a) W toku kontroli OSK, nie realizowano w sposób rzetelny obowiązku sprawdzenia sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych w ośrodku przez instruktorów prowadzących zajęcia w OSK. Na podstawie § 3 ust. 2 pkt 2 lit. d rozporządzenia w sprawie kontroli OSK, ww. kontrola OSK powinna obejmować

¹⁶ Kontrole w tych dwóch OSK przeprowadzono 29 października 2019 r., natomiast trzy OSK w których w 2018 r. stwierdzono nieprawidłowości skontrolowano dopiero 27 - 28 listopada 2019 r.

sprawdzenie sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych w ośrodku przez instruktorów i wykładowców prowadzących zajęcia. Natomiast zgodnie z art. 44 ust. 5 pkt 2 i 3 ustawy o kierujących pojazdami, kontrolę ośrodka szkolenia kierowców przeprowadza upoważniona przez starostę osoba, która ma prawo wstępu na teren ośrodka szkolenia kierowców i do pomieszczeń, gdzie są prowadzone zajęcia, w dniach i godzinach, w których jest lub powinna być wykonywana przez ośrodek działalność, oraz do pojazdów wykorzystywanych do nauki jazdy a także do uczestnictwa w przeprowadzanych zajęciach. Starosta wyjaśnił, że w czasie kontroli OSK pracownicy weryfikowali proces szkolenia, lecz nie uczestniczyli w szkoleniu praktycznym kandydatów na kierowców w zakresie doboru tras poza terenem zabudowanym.

(akta kontroli str. 58, 258-871)

b) W czasie prowadzenia kontroli kompleksowych w OSK, pracownicy Starostwa nie dokumentowali oględzin, nie utrwalali w formie fotograficznej przedmiotu kontroli, nie dokumentowali wyjaśnień pobieranych od właściciela czy osoby reprezentującej go oraz nie tworzyli zestawień i obliczeń z danych znajdujących się w kontrolowanym OSK. Zgodnie z § 5 rozporządzenia w sprawie kontroli OSK, osoba kontrolująca dokonuje ustaleń stanu faktycznego w szczególności na podstawie wyników oględzin, zgromadzonej dokumentacji, w tym fotograficznej lub audiowizualnej, zeznań świadków, pisemnych wyjaśnień i oświadczeń.

Starosta wyjaśnił, że podczas prowadzonych kontroli kompleksowych upoważnieni pracownicy przeprowadzali podstawowe i niezbędne czynności, wynikające z ww. rozporządzenia, takie jak oględziny, sprawdzanie przedmiotów w kontrolowanych ośrodkach, jednakże nie znajdowało to odzwierciedlenia w protokołach kontroli lub znajdowało się tam tylko poprzez wpisy do protokołu (o treści „brak uwag”, „spełnia wymagania”). Dodał, że dokumentowane było to poprzez wykonywanie kserokopii kart i książek osób szkolonych oraz harmonogramów zajęć. Starosta ocenił za zasadny obowiązek dokumentowania w protokołach kontroli wszystkich czynności, zgodnie z zapisami rozporządzenia.

(akta kontroli str. 113-116, 258-871)

c) Z dokumentacji przebiegu kontroli OSK wynika, że pracownik Starostwa 29 października 2019 r. przeprowadził cztery, a 28 listopada 2019 r. pięć kontroli kompleksowych.

Przeprowadzający ww. kontrole pracownik Starostwa wyjaśnił, że polegały one na wizytacji ośrodków szkolenia i wizji lokalnej posiadanej przez nie infrastruktury. Dodał, że podczas kontroli, ośrodki nie przeprowadzały szkoleń teoretycznych ani praktycznych, a w celu usprawnienia ich przebiegu, dokumentacja szkolenia kandydatów na kierowców została sprawdzona w siedzibie Starostwa. Składający wyjaśnienia podał, że czynności kontrolne były rozłożone w czasie na 2-3 dni robocze (29-31 października 2019 r.), natomiast protokoły opatrzone datą podjęcia kontroli u przedsiębiorcy (29 października 2019 r.). Wskazał ponadto, że trzy ośrodki szkolenia skontrolował on, jako upoważniony pracownik Starosty, zaś jeden z ośrodków skontrolował upoważniony Naczelnik Wydziału Komunikacji. Tym samym, 28 listopada 2021 r., pracownik kontrolował pięć ośrodków szkolenia: jeden z ośrodków był kontrolowany w okresie 28-30 listopada 2019 r. gdyż protokół został sporządzony i wydany 30 listopada 2019 r., w przypadku dwóch ośrodków, przedmiotem kontroli była wyłącznie infrastruktura zlokalizowana na terenie powiatu (plac manewrowy), a dwa ośrodki skontrolował w ciągu całego dnia roboczego kompleksowo w zakresie takim, jak zostało to zapisane w protokołach. Pracownik Starostwa wyjaśnił, że mimo tak napiętych terminów, kontrole udało się skutecznie przeprowadzić, co skutkowało wydaniem w niektórych przypadkach zaleceń

pokontrolnych, w sprawie stwierdzonych nieprawidłowości. Ponadto wskazał, że w kontroli współuczestniczyła i niezbędnej pomocy udzielała mu osoba zatrudniona w wydziale na stanowisku pomocy administracyjnej. Składający wyjaśnienia podkreślił, że na proces przeprowadzania kontroli w zakresie jej terminów istotny wpływ miała także mnogość spraw wynikających zarówno z zakresu obowiązków, jak i z obowiązujących przepisów prawnych.

(akta kontroli str. 111-112, 258-259)

Zdaniem NIK, wyjaśnienia te nie zasługują na uwzględnienie, ze względu na wskazanie w protokole kontroli, tj. dokumencie docelowo mającym odzwierciedlać przebieg wszystkich czynności kontrolnych, jako okresu przeprowadzenia kontroli tylko jednego dnia. Ponadto, cztery z pięciu protokołów kontroli OSK przeprowadzonych 28 listopada 2019 r. zostały podpisane przez kontrolowanych w tym samym dniu, który wskazano jako okres przeprowadzenia kontroli.

(akta kontroli str. 564-572, 581-589, 604-612, 663-664, 668-669)

d) W okresie objętym kontrolą NIK, pracownicy Starostwa przeprowadzili 31 kontroli kompleksowych OSK zarejestrowanych w powiecie śremskim, z czego do skontrolowanych jednostek, w 18 przypadkach (60%), zostały wysłane wystąpienia pokontrolne. Do pozostałych skontrolowanych jednostek, pomimo opisanego w części z tych protokołów stwierdzonych nieprawidłowości¹⁷, wystąpień takich nie kierowano.

Starosta wyjaśnił, że po zakończonej kontroli ośrodka, pracownik prowadzący sprawę powinien sporządzić i doręczyć właściwe wystąpienia pokontrolne, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, zapisać w wystąpieniu zalecenia. W jego ocenie, każdorazowo, kontrola winna zakończyć się wystąpieniem pokontrolnym, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, wydaniem zaleceń, z terminem ich realizacji. Dodał, że kontrole w analizowanym okresie wykazały brak spójności w tym zakresie, na co należy zwrócić uwagę w przyszłości.

(akta kontroli str. 117-119, 258-260)

Działanie to było niezgodne z dyspozycją § 12 rozporządzenia w sprawie kontroli OSK, z którego wynika, że po przeprowadzeniu kontroli, organ przekazuje kontrolowanemu przedsiębiorcy „zalecenia pokontrolne”. W sytuacji nieprzekazania takiej informacji Starosta nie ma możliwości, zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 2 ustawy o kierujących pojazdami, wydania decyzji o zakazie wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia OSK w przypadku nieusunięcia naruszeń w wyznaczonym terminie. Ponadto, zgodnie z § 12 ust. 3 ww. rozporządzenia, kontrolowany przedsiębiorca winien przekazać informacje o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania. W wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do OSK wskazano siedmiodniowy termin dla przekazania tej informacji.

e) We wszystkich analizowanych protokołach kontroli, w pkt IV, dotyczącym zasad i sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych, praktycznych oraz egzaminu wewnętrznego, w podrozdziale pn. „W trakcie kontroli sprawdzono” w punktach 1 b, c, d, e, f, g i h, odnotowano jedynie zapis o treści: „prawidłowość wpisów”, co świadczy o nierzetelnej weryfikacji przebiegu zajęć teoretycznych i praktycznych. Starosta wyjaśnił, że wpisy te świadczyły o weryfikacji dokumentacji prowadzonej przez OSK, tj. kart i książki osób szkolonych, harmonogramów zajęć, pomocy dydaktycznych.

(akta kontroli str. 58-59, 258-871)

¹⁷ Np. protokół nr 6 z dnia 28 listopada 2019 r.

f) Wskazany w protokołach kontroli kompleksowej okres objęty kontrolą nie obejmował okresu pomiędzy kolejnymi kontrolami kompleksowymi lub chociażby początku roku, w którym została ona przeprowadzona. Starosta wyjaśnił, że zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami starosta kontroluje OSK co najmniej raz w roku zatem, w jego ocenie, wymóg ten został spełniony gdyż kontrola kompleksowa dokonywana raz w roku kalendarzowym mieści się w tym pojęciu. Starosta dodał ponadto, że uznaje argument, aby kontrolą obejmować okres od ostatniej do następnej kontroli.

(akta kontroli str. 59, 258-871)

g) W protokołach z kontroli przeprowadzonej w OSK (w pkt 7 pt. „zatrudnieni wykładowcy”) zostali wpisani instruktorzy oraz inne osoby, jako wykładowcy, ewidencji których Starostwo nie prowadziło. Zgodnie z art. 38 ustawy o kierujących pojazdami, wykładowcą jest osoba, która spełnia wymagania, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 7 i 8 tej ustawy, oraz posiada zaświadczenie o ukończeniu z wynikiem pozytywnym kursu dla kandydatów na instruktorów lub wykładowców i jest wpisana do ewidencji wykładowców.

Starosta wyjaśnił, że w pkt. 7 protokołów omyłkowo zostały wpisane osoby, które wykładały w OSK zajęcia z pierwszej pomocy. Dodał, że nie są to wykładowcy nauki jazdy, w rozumieniu ustawy o kierujących pojazdami.

(akta kontroli str. 258-871, 931-933)

3. Pracownicy Starostwa nie podawali do publicznej wiadomości wyników analizy statystycznej, w zakresie liczby uwzględnionych skarg złożonych na dany ośrodek. Zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 6 lit. b ustawy o kierujących pojazdami, Starosta nadzoruje prowadzenie szkoleń osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania, w ramach którego sporządza analizę, przetwarza oraz podaje do publicznej wiadomości wyniki analizy statystycznej, w zakresie liczby uwzględnionych skarg złożonych na dany ośrodek. Starosta wyjaśnił, że w jego ocenie, organ nie miał obowiązku sporządzać, przetwarzać i podawać do publicznej wiadomości wyniku analizy statystycznej w zakresie liczby uwzględnionych skarg złożonych na dany ośrodek, gdyż w kontrolowanym okresie takich nie odnotowano, a co za tym idzie nie było skarg uwzględnionych.

(akta kontroli str. 44-49, 200-242, 252-257, 872-874)

Opublikowanie informacji o braku złożonych skarg na ośrodki prowadzące szkolenia dla ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania świadczyłoby o sposobie szkolenia w OSK oraz stanowiłoby prawidłową formę realizacji ustawowego obowiązku wskazanego w wyżej przywołanym przepisie ustawy o kierujących pojazdami.

OCENA CZĄSTKOWA

Starostwo posiadało plany rocznych kontroli OSK, sporządzano je jednak na koniec roku, w którym wykonywano te kontrole. Ponadto ich kolejność w odniesieniu do poszczególnych ośrodków szkolenia była niezgodna z wymaganiami rozporządzenia w sprawie kontroli OSK. Starostwo przeprowadziło coroczne kontrole kompleksowe OSK, jednakże czynności i forma sprawowanego nadzoru nie dawały podstaw do rzetelnej ich oceny. NIK negatywnie ocenia sposób przeprowadzenia tych kontroli, gdyż oparte były one jedynie na kontroli dokumentów, przy jednoczesnym braku weryfikacji sposobu prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych przez instruktorów i wykładowców prowadzących zajęcia w OSK, a także braku wykonania podczas przeprowadzanych kontroli, udokumentowanych oględzin. W sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami dokumentowano również wyniki kontroli w tym oceny, uwagi i wnioski w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. W latach objętych kontrolą nie nawiązywano współpracy z Komendą Powiatową

Policji w zakresie kontroli wykonywania praktycznej nauki jazdy prowadzonej poza ośrodkiem szkolenia kierowców oraz z WORD w zakresie pomocy merytorycznej.

OBSZAR

2. Prowadzenie rejestrów OSK oraz ewidencji instruktorów i wykładowców

Opis stanu faktycznego

2.1. W Starostwie nie wdrożono procedury zapewniającej bieżącą kontrolę realizowania przez przedsiębiorców prowadzących OSK obowiązku przekazywania informacji o zmianach danych umieszczonych w rejestrze przedsiębiorców prowadzących OSK, w terminie 14 dni od dnia ich wystąpienia¹⁸. Starosta wyjaśnił, że weryfikacja aktualności i kompletności danych przedsiębiorcy, zawartych w rejestrze, realizowana jest głównie podczas corocznej kontroli, dodając, że w ramach sprawowanego nadzoru zasadne będzie opracowanie dla Wydziału Komunikacji procedury zapewniającej skuteczne kontrolowanie terminowości przekazywania informacji w tym zakresie.

(akta kontroli str. 885-887)

W rejestrze przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców zawarto m.in.: nazwę i adres firmy oraz numer NIP, oznaczenie i adres OSK wraz z zakresem prowadzonego szkolenia oraz imiona i nazwiska instruktorów wraz z ich numerami ewidencyjnymi. Zakres danych ujętych w rejestrze nie wyczerpywał katalogu danych wskazanego w art. 28 ust. 7 ustawy o kierujących pojazdami, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 971-993, 889-891)

Analiza wpisów do ww. rejestru oraz dokumentacji poszczególnych OSK wykazała, że z ośmiu przedsiębiorców prowadzących OSK w okresie objętym kontrolą¹⁹, siedmiu zostało do niego wpisanych²⁰ przed wejściem w życie ustawy o kierujących pojazdami, tj. 19 stycznia 2013 r., z zachowaniem ważności dotychczasowego wpisu na mocy art. 128 ust. 1 i 2 ww. ustawy. Udostępnione akta ww. siedmiu przedsiębiorców zawierały dokumenty potwierdzające zrealizowanie obowiązku przedłożenia Staroście informacji w zakresie danych, o których mowa w art. 128 ust. 3 pkt 1 i 2 powyższej ustawy²¹.

(akta kontroli str. 971-993, 1087-1088)

Uwzględniając przedsiębiorców prowadzących OSK w okresie objętym kontrolą, po wejściu w życie ustawy o kierujących pojazdami, odnotowano w rejestrze jeden nowy wpis przedsiębiorcy z 2 stycznia 2017 r. Wniosek ten złożył w imieniu spółki z o.o. prokurent wykazany w KRS²², a wpisu do rejestru dokonano z zachowaniem siedmiodniowego terminu wskazanego w art. 28b ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami. Starosta 9 stycznia 2017 r. wydał zaświadczenie o dokonaniu wpisu do rejestru, po uprzednim uiszczeniu przez wnioskodawcę opłaty ewidencyjnej, co było zgodne z art. 28 ust. 8 ww. ustawy. W dokumencie tym wykazano wszystkie obowiązkowe dane wynikające z art. 28 ust. 4 pkt 1 - 9 ustawy o kierujących pojazdami. Poza tym, dane te potwierdzono załączoną do wniosku dokumentacją, m.in. zaświadczeniem o niefigurowaniu w kartotece karnej KRK, umową

¹⁸ Zgodnie z art. 28 ust. 11 ustawy o kierujących pojazdami.

¹⁹ Jednego z nich wykreślono z rejestru 4 listopada 2021 r.

²⁰ Cztery z nich w grudniu 2004 r., pozostałe: w czerwcu 2007 r., listopadzie 2009 r. oraz czerwcu 2011 r.

²¹ Zgodnie z tym artykułem - przedsiębiorca wpisany przed dniem wejścia w życie ustawy do rejestru, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (rejestr przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców) był obowiązany przedłożyć staroście informacje w zakresie danych o których mowa w art. 28 ust. 4 pkt 5, 8 i 9 w terminie 3 miesięcy od wejścia w życie ustawy oraz w art. 28 ust. 4 pkt 6 w terminie 2 lat od wejścia w życie ustawy. Dane te obejmują odpowiednio: oznaczenie i adres OSK, imiona i nazwiska instruktorów i wykładowców wraz z ich numerami ewidencyjnymi, nr rejestracyjny każdego pojazdu, którym prowadzona jest nauka jazdy oraz adresy należących do OSK pomieszczeń biurowych, sal wykładowych i placów manewrowych, wraz z określeniem tytułu prawnego oraz dat określających okres na jaki przedsiębiorca posiada tytuł prawny do tych obiektów.

²² Krajowy Rejestr Sądowy.

o zawiązaniu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, aktem notarialnym potwierdzającym prawo do infrastruktury ośrodka, kserokopiami dowodów rejestracyjnych pojazdów przeznaczonych do szkolenia oraz legitymacji instruktorów. Zgromadzona dokumentacja potwierdzała informacje wykazane we wniosku oraz w zapisach rejestru.

(akta kontroli str. 1087-1088, 1135-1141, 1405-1434)

Wniosek o wpis do rejestru zawierał oświadczenie zgodne z treścią wskazaną w art. 28 ust. 5 ustawy o kierujących pojazdami. Oświadczenie to zostało podpisane przez osobę upoważnioną i opatrzone pieczęcią z podaniem nazwy firmy, imienia i nazwiska oraz funkcji podpisującego. Oświadczenie nie zawierało jednak oznaczenia miejsca i daty jego podpisu. Ponadto, oświadczenie niezawierające tych danych widniało w aktach innego przedsiębiorcy, który złożył wniosek przed okresem objętym kontrolą²³, o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 925, 894-897, 1356-1357, 1405-1406)

Na stronie internetowej Starostwa²⁴ zamieszczono aktualny wykaz przedsiębiorców prowadzących OSK na terenie powiatu, co było zgodne z art. 43 ust. 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców²⁵.

(akta kontroli str. 945)

W okresie objętym kontrolą jeden podmiot złożył na podstawie art. 28 ust. 9 ustawy o kierujących pojazdami²⁶ wniosek o rozszerzenie prowadzonego przez OSK zakresu szkolenia. Wniosek ten złożył 9 marca 2020 r. Prezes Zarządu spółki z o.o. wpisanej pierwotnie do rejestru 28 grudnia 2004 r. Starosta wydał zaświadczenie o wpisie do rejestru w zakresie wnioskowanej zmiany kategorii szkolenia²⁷ 12 marca 2020 r., tj. z zachowaniem 7-dniowego terminu wskazanego w art. 28 b ust. 1 ww. ustawy.

Dokumentacja przedsiębiorcy zawierała obowiązkowe dane wskazane w art. 28 ust. 4 pkt 1 – 9 ustawy o kierujących pojazdami, w tym m.in. potwierdzające prawo do infrastruktury OSK, jak i możliwość poszerzenia nauki o nową – wnioskowaną kategorię, zarówno w zakresie sprzętowym, jak i kadrowym. Oświadczenie potwierdzające prawidłowość przedstawionych informacji zawierało wszystkie elementy określone w art. 28 ust. 5 i 6 ww. ustawy. Dodatkowo załączono oświadczenie właścicieli podmiotu o niekaralności.

(akta kontroli str. 974-975, 1087-1088, 1515-1586)

Przedsiębiorcy prowadzący OSK nie składali w kontrolowanym okresie oświadczeń na podstawie art. 28 ust. 5 i 6 ustawy o kierujących pojazdami w zakresie nowych wniosków o dokonanie wpisu do rejestru. Złożono jeden wniosek²⁸, wraz z oświadczeniem wskazanym w powyższym przepisie, o zmianę zakresu wpisu dotyczącego kategorii prowadzonego szkolenia kierowców. Od wejścia w życie ustawy o kierujących pojazdami do stycznia 2018 r. prowadzący OSK pięciokrotnie składali ww. oświadczenia, gdy występowali do Starosty o zmianę zakresu szkolenia²⁹ oraz w jednym przypadku wnioskując o nowy wpis do rejestru³⁰. Starosta

²³ Składanego do wniosku o zmianę zapisu w zakresie uprawnień z dnia 04 stycznia 2016 r.

²⁴ Na 1 grudnia 2021 r. https://www.powiat-srem.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=180&subsub=36&menu=116&strona=1

²⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 162. Zgodnie z wskazanym artykułem, dane z rejestrów dotyczące firmy przedsiębiorcy oraz jego numeru identyfikacji podatkowej (NIP) są udostępniane w sieci teleinformatycznej. Organ może udostępnić w sieci teleinformatycznej także inne dane, z uwzględnieniem przepisów o ochronie danych osobowych. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami działalność gospodarza w zakresie prowadzenia OSK jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy Prawo przedsiębiorców.

²⁶ Przedsiębiorca może złożyć wniosek o rozszerzenie zakresu szkolenia prowadzonego przez OSK. Przepisy ust. 2-8 stosuje się odpowiednio.

²⁷ Wniosek o zmianę zakresu wpisu o kat. D.

²⁸ Złożony 9 marca 2020 r. przez spółkę z o.o.

²⁹ Wnioski o zmianę wpisu w zakresie kategorii szkolenia składane 19 czerwca i 17 września 2013 r., 15 lipca 2014 r., 8 stycznia 2016 r. przez trzech przedsiębiorców indywidualnych oraz 10 listopada 2015 r. przez spółkę z o.o.

wyjaśnił, że zaświadczenia te były weryfikowane w zakresie podpisywania ich przez osoby do tego uprawnione. W przypadku przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, dane weryfikowane były w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, a w przypadku dwóch spółek z o.o. w Krajowym Rejestrze Sądowym, jak również porównywano je z inną przedstawianą dokumentacją, jak np. umowami najmu. Zgodność tych danych potwierdzono w toku kontroli.

(akta kontroli str. 894-896, 903, 1171-1284, 1356-1370, 1397-1398, 1465-1466, 1515-1516, 1587-1588)

Weryfikacji spełnienia przez przedsiębiorców prowadzących w kontrolowanym okresie OSK wymagań w zakresie braku skazania za przestępstwa wymienione w art. 28 ust. 2 pkt 4³¹ ustawy o kierujących pojazdami, w okresie objętym kontrolą dokonywano podczas corocznych kontroli przedsiębiorców. Informacje potwierdzające tę weryfikację zamieszczano w protokołach z kontroli³². Starosta wyjaśnił, że informacje uzyskiwano na podstawie ustnych oświadczeń, dodając że weryfikacji tych dokonywano również na etapie składania przez przedsiębiorców wniosków o wpis do rejestru. W okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano nowych wniosków w tym zakresie, natomiast do jednego wniosku³³ o wpis do rejestru od momentu wejścia w życie ustawy o kierujących pojazdami załączono poświadczenie o niefigurowaniu w kartotece Krajowego Rejestru Karnego. W okresie obowiązywania ustawy o kierujących pojazdami, w tym w okresie objętym kontrolą, nie wydawano w Starostwie decyzji o zakazie prowadzenia działalności oraz wykreśleniu z rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK z powodu skazania za przestępstwa wymienione w art. 28 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy. W tym zakresie do Starostwa, od wejścia w życie ustawy o kierujących pojazdami, nie wpłynęły żadne wyroki sądów.

Żaden z przedsiębiorców prowadzących OSK w okresie objętym kontrolą nie wykonywał tej działalności z wykorzystaniem infrastruktury położonej poza powiatem właściwym dla kontrolowanego Starostwa.

(akta kontroli str. 261-871, 894-897, 1087-1088, 1405-1409)

2.2. W okresie objętym kontrolą Starosta nie wydawał poświadczeń potwierdzających spełnienie dodatkowych wymagań³⁴ umożliwiających organizację warsztatów doskonalenia zawodowego dla instruktorów, ponieważ nie składano wniosków w tym zakresie. Starosta wskazał, że w powyższym okresie żaden z miejscowych OSK takich poświadczeń nie posiadał.

Analiza dokumentów³⁵ wykazała, że zaświadczenia o ukończeniu powyższych warsztatów wystawiały OSK spoza powiatu śremskiego³⁶.

(akta kontroli str. 885-887, 1017,1028, 1040-1047, 1057, 1063, 1070)

2.3. W Starostwie nie wdrożono procedury zapewniającej bieżącą kontrolę realizowania przez przedsiębiorców prowadzących OSK obowiązku³⁷ przekazywania Staroście – w terminie 14 dni od wystąpienia – informacji o zmianach danych wskazanych w art. 28 ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami, takich jak m.in. numeru rejestracyjny każdego pojazdu, którym prowadzona jest nauka jazdy oraz

³⁰ Złożony przez spółkę z o.o.

³¹ OSK może prowadzić przedsiębiorca, który nie był prawomocnie skazany za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów - dotyczy to osoby fizycznej lub członków organów osoby prawnej.

³² W pkt I przedstawionych do dnia 10 grudnia 2021 r. 30 protokołów z okresu objętego kontrolą.

³³ Przedsiębiorcy prowadzącego OSK w terminie objętym kontrolą z 2 stycznia 2017 r.

³⁴ Zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami.

³⁵ W zakresie badanej próby (o której szerzej w pkt 2.6. tego wystąpienia) ostatnich pięciu wpisów do ewidencji.

³⁶ OSK posiadające siedziby na terenie miasta Poznania.

³⁷ Wynikającego z art. 28 ust. 11 ustawy o kierujących pojazdami przedsiębiorca jest obowiązany złożyć staroście informacje o wszelkich zmianach danych w zakresie, o którym mowa w ust. 4 w terminie 14 dni od dnia ich wystąpienia.

imion i nazwisk instruktorów wraz z ich numerami ewidencyjnymi oraz zakresu prowadzonego szkolenia. Starosta wyjaśnił, że weryfikacja tych danych realizowana jest w trakcie corocznych kontroli, dodając jednocześnie, że w ramach sprawowanego nadzoru zasadne będzie opracowanie dla Wydziału Komunikacji procedury w tym zakresie.

Starosta nie ujmował w rejestrze (co opisano w pkt 2.1 tego wystąpienia pokontrolnego) m.in. wymaganych dyspozycją art. 28 ust. 4 pkt 6 ustawy o kierujących pojazdami, danych w zakresie adresów oraz tytułów prawnych należących do OSK placów manewrowych, pomieszczeń biurowych oraz sal wykładowych. Dane te były zawarte w aktach przedsiębiorców (w postaci dokumentacji załączanej do wniosków, jak i informacji o zmianach przekazywanych w toku prowadzonej działalności) oraz w protokołach z przeprowadzanych kontroli.

(akta kontroli str. 261-871, 885-887, 892-893, 971-993, 1338-1630)

Analiza rejestru w zakresie kadry zatrudnionych w okresie objętym kontrolą instruktorów nauki jazdy wszystkich ośmiu OSK działających na terenie powiatu śremskiego, wykazała nieaktualność danych³⁸ dotyczących kadry sześciu ośrodków – o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Prawidłowe dane w tym zakresie wykazano tylko w dwóch OSK, które prowadzono jednoosobowo. Dane rejestrowe, wymagane dyspozycją art. 28 ust. 4 pkt 1-9 w zw. z ust. 7 ustawy o kierujących pojazdami, były zgodne z stanem faktycznym w zakresie danych wskazanych w pkt 1, 2, 3, 5, i 7 powyższego przepisu. Wyjątek stanowiły dane spółki z o.o., w przypadku której przez przeoczenie nie wpisano numeru KRS oraz brak wpisania, w dwóch przypadkach, adresów OSK³⁹. Braki tych danych zostały uzupełnione jeszcze w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 911-915, 925, 951-954, 971-993, 1103-1120)

2.4. W okresie od wejścia w życie ustawy o kierujących pojazdami, w Starostwie nie dokonano w rejestrze przedsiębiorców prowadzących OSK żadnych wpisów w trybie art. 45 ust. 6 tej ustawy⁴⁰, tj. po wcześniejszym wykreśleniu OSK z rejestru. Starosta wyjaśnił, że nie została wprowadzona formalna procedura służąca weryfikacji przedsiębiorców pod kątem wykreślenia (z trzyletnią karencją), jednakże w praktyce, na etapie rozpatrywania wniosków, weryfikowano w bazie CEIDG i KRS czy przedsiębiorca prowadzi lub prowadził działalność na terenie innego powiatu, co wymagałoby dalszej weryfikacji pod kątem ewentualnej trzyletniej karencji przed ponownym wpisem.

Starosta nie występował do innych starostów o sprawdzenie OSK w tym zakresie, ponieważ od wejścia w życie ww. ustawy nie zachodziła przesłanka, która uzasadniałaby podjęcie takich czynności. W przypadku trzech podmiotów, które zostały w tym okresie wpisane do rejestru przedsiębiorców OSK, po sprawdzeniu ich historii nie stwierdzono prowadzenia tożsamej działalności na terenie innego powiatu.

Starosta nie informował innych starostów o wykreśleniach przedsiębiorców z rejestru OSK, co wynikało z faktu, iż wykreślenia następowały na wniosek przedsiębiorców, a nie na podstawie decyzji wskazanej art. 45 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami, która wymagałaby podjęcia takiej czynności.

(akta kontroli str. 916, 923-925, 971-993, 1079-1084)

³⁸ Na podstawie informacji uzyskanych z OSK oraz danych w aktach prowadzonych przez Starostwo.

³⁹ Dot. podmiotów wykazanych w rejestrze w poz. 21 (brak adresu OSK) oraz poz. 22 (brak adresu oraz nr. KRS).

⁴⁰ Art. 45 ust. 6 stanowi, że przedsiębiorca, którego wykreślono z rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia na skutek wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 (przypis poniżej), może uzyskać ponowny wpis do rejestru w tym samym zakresie działalności gospodarczej nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania tej decyzji.

2.5. W okresie obowiązywania ustawy o kierujących pojazdami, w Starostwie nie wydawano w trybie art. 45 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami⁴¹ decyzji o zakazie wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia OSK. W protokołach kontroli oraz w aktach przedsiębiorców działających w okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przesłanek wskazujących na konieczność zastosowania trybu wskazanego w powyższym przepisie. Wszystkich 14 wykreśleń z ww. rejestru⁴² (w tym sześć w okresie obowiązywania ww. ustawy⁴³) dokonano na wnioski przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 916, 1079-1084, 1087-1088)

2.6. W kontrolowanym okresie (a także przed tym okresem – od wejścia w życie ustawy) do Starostwa nie wpłynęły wnioski o wpisy do ewidencji wykładowców. Ewidencję instruktorów (dalej: ewidencja) w okresie objętym kontrolą prowadzono w wersji papierowej oraz pomocniczo w wersji elektronicznej w systemie Portal Starosty. W powyższym okresie w ewidencji dokonano siedmiu wpisów instruktorów⁴⁴ (w tym jednej osoby dwukrotnie, tj. po jej wcześniejszym wyrejestrowaniu). Wersja elektroniczna w analogicznym okresie wykazywała sześć nowych wpisów. Starosta wyjaśnił, że rozbieżność wynikała z braku pełnej funkcjonalności systemu, który w przypadku wykreślenia z ewidencji przy ponownym wpisie wykazuje tylko wpis dokonany ostatnio, co powoduje, że nie obrazuje on w pełni stanu faktycznego w zakresie chronologii dokonywanych zmian w ewidencji. W toku kontroli zgłoszono powyższą dysfunkcjonalność administratorowi systemu.

(akta kontroli str. 891, 915, 946-950, 994-1013, 1089-1090)

Spośród danych wymaganych na podstawie art. 33 ust. 3 pkt 1-7 ustawy o kierujących pojazdami, ewidencja zawierała tylko dane wskazane w pkt 1, 2, 4 i 5. Nie zawierała ona natomiast danych wymaganych dyspozycją art. 33 ust. 3 pkt 3, 6 i 7, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 889-891, 910, 994-1013)

W przypadku jednego instruktora, w ewidencji pominięto zapis kategorii A przy wpisaniu kategorii AM, A1 i A2⁴⁵, a dokonując pięciu wpisów⁴⁶ (jeden kat. A i B, cztery kat. B) spośród dwunastu wykonanych po wejściu w życie ustawy o kierujących pojazdami, nie dopisano do nich z urzędu odpowiednich kategorii szkolenia – tj. kategorii AM, A1 i A2 oraz B1, o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 927-930, 1012-1013, 1097-1102)

W ewidencji nie było zapisów potwierdzających wykreślenia pięciu instruktorów, pomimo wystawienia decyzji administracyjnych w tym przedmiocie (w tym dwóch wydanych w okresie objętym kontrolą⁴⁷ oraz trzech wydanych ponad siedem lat od rozpoczęcia czynności kontrolnych⁴⁸) o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Poza tym w jednym przypadku, w ewidencji wykazano wykreślenie z niej instruktora⁴⁹ 3 września 2014 r. natomiast z przedstawionej

⁴¹ Starosta wydaje decyzję administracyjną o zakazie wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia OSK, skreślając przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK jeżeli przedsiębiorca: złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 28 ust. 5 tej ustawy niezgodne ze stanem faktycznym, nie usunął naruszeń warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia OSK w wyznaczonym przez starostę terminie lub rażąco naruszył warunki wykonywania tej działalności a także w przypadkach naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 54 b.

⁴² Rejestr prowadzono od 28 grudnia 2004 r.

⁴³ Skreśleń dokonywano: 15 grudnia 2013 r., 31 marca 2014 r., 28 kwietnia i 17 listopada 2016 r., 9 stycznia 2017 r. oraz 4 listopada 2021 r.

⁴⁴ Wpisy dokonane w dniach: 11 stycznia 2018 r., 12 marca 2018 r. (skreślono 28 kwietnia 2020 r.), 11 października 2018 r., 3 stycznia 2019 r., 26 marca 2019 r., 18 marca 2020 r., 10 lutego 2021 r. (ponowny wpis).

⁴⁵ Poz. 120.

⁴⁶ Poz. 110 – 114 ewidencji.

⁴⁷ Dec. z 20 czerwca 2018 r. oraz z 28 stycznia 2021 r.

⁴⁸ Dec. z 20 lutego 2014 r. z 25 lutego 2014 r. (dwie decyzje)

⁴⁹ Poz. 32 ewidencji.

dokumentacji wynikało, że decyzję⁵⁰ o wykreśleniu tego instruktora wydano ponad cztery lata wcześniej. Starosta wyjaśnił, że wynikało to z omyłki pisarskiej.

(akta kontroli str. 1052, 1085-1086, 1091-1096, 1065, 1085-1086, 1167, 1170)

Szczegółowe badanie dokumentacji potwierdzających spełnienie obowiązkowych wymagań do pełnienia funkcji instruktora, wskazanych w art. 33 ust. 1 pkt 2-8 ustawy o kierujących pojazdami, obejmującej pięć ostatnich wpisów do ewidencji dokonanych w okresie objętym kontrolą⁵¹ wykazało, że: dokumenty pięciu instruktorów potwierdzały pełen zakres niezbędnych dla pełnienia tej funkcji wymagań wykazanych w powyższym przepisie, w tym m.in. minimalny okres posiadania prawa jazdy odpowiedniej kategorii⁵², ukończenie kursu dla kandydatów na instruktorów oraz posiadanie aktualnego orzeczenia psychologicznego i lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych dla pełnienia tej funkcji.

Potwierdzając brak skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwa z katalogu wskazanego w art. 33 ust. 1 pkt 8 lit a-f ustawy o kierujących pojazdami, wnioskujący o wpis składali w powyższym zakresie pisemne oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej lub załączali do wniosku informacje o niefigurowaniu w kartotece karnej KRS.

W okresie od wejścia w życie ustawy o kierujących pojazdami nie wpłynęły do Starostwa wyroki sądów dotyczące skazania instruktora prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa wskazane w powyższym artykule.

(akta kontroli str. 933, 1154-1157, 1014-1078)

2.7. W okresie objętym kontrolą, do Starostwa nie wpływały informacje od instruktorów wpisanych do ewidencji o zmianie danych, o których mowa w art. 33 ust. 3 pkt 2-5 ustawy o kierujących pojazdami. W Starostwie nie wdrożono procedur zapewniających realizację przez instruktorów obowiązku przekazywania informacji o zmianie powyższych danych. Starosta wyjaśnił, że ustawodawca nakłada w tym zakresie obowiązki na samych instruktorów i to po ich stronie (jak również w ich interesie) spoczywa odpowiedzialność za ich realizację (np. zmiana kategorii szkolenia czy kontynuacja uprawnień na terenie innego powiatu). W Starostwie nie wdrożono także procedur w zakresie kontroli realizowania przez instruktorów obowiązku niezwłocznego⁵³ przekazywania informacji o numerze ewidencyjnym OSK, w którym prowadzi on szkolenie. Starosta wyjaśnił, że informacje te zostaną ujęte po wprowadzeniu zaktualizowanej, w wyniku kontroli, ewidencji, a ponadto zostanie wprowadzona praktyczna procedura obowiązkowego informowania o powyższym przez instruktorów składających wnioski o wpis do ewidencji. Będzie ona także weryfikowana w innych sytuacjach, np. przedłużenia legitymacji czy dostarczenia zaświadczenia o uczestnictwie w warsztatach doskonalenia zawodowego.

(akta kontroli str. 936-939, 1158-1159)

2.8. W okresie objętym kontrolą nie dokonywano ponownego wpisu do ewidencji instruktorów w trybie art. 46 ust. 5⁵⁴ ustawy o kierujących pojazdami, ponieważ

⁵⁰ Dec. nr KM.5441.1.2014 z 4 marca 2014 r.

⁵¹ Badaniem objęto pięć ostatnich wpisów do ewidencji na podstawie wniosków z: 28 stycznia 2021 r., 13 lutego 2020 r., 18 marca 2019 r., 8 października 2018 r., 8 grudnia 2017 r.

⁵² Zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 2 a-c, co najmniej przez okres dwóch lat kat. A i B oraz roku w kat. C dla ubiegających się o uprawnienia do szkolenia w tych kategoriach.

⁵³ Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 1b – najpóźniej do dnia rozpoczęcia zajęć.

⁵⁴ W przypadku skreślenia z ewidencji instruktora lub wykładowcy, który dopuścił się rażącego naruszenia przepisów w zakresie szkolenia, ponowny wpis do ewidencji może być dokonany nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym decyzja o skreśleniu stała się ostateczna, oraz po ponownym złożeniu egzaminu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 7, z wynikiem pozytywnym.

wpisów instruktorów w tym okresie nie poprzedzały decyzje o ich wykreśleniu z ewidencji na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy.⁵⁵

Skreślenia z ewidencji były odnotowywane w postaci zapisu o wykreśleniu z podaniem jego daty – nie wskazywano przy tym przyczyn wykreślenia wskazanych w decyzjach o tych wykreśleniach.

Starosta wyjaśnił, że ewentualność ponownego - nieuprawnionego wpisu do ewidencji jest analizowana na etapie składania wniosku o wpis, gdzie instruktor oświadcza czy został wcześniej z ewidencji wykreślony (po czym występuje się do właściwego starosty o dokumentację w przypadku ponownego wpisu). W sytuacji, gdy wpis dokonywany jest po raz pierwszy, Starosta wnioskuję do Wojewody o przeprowadzenie egzaminu i o informację zwrotną w tym zakresie.

Odnosząc się do braku możliwości weryfikacji w CEK⁵⁶ daty i przyczyny skreślenia oraz daty do kiedy nie może być dokonany kolejny wpis do ewidencji, Starosta wskazał, że transparentność tych informacji w systemie byłaby w praktycznym wymiarze przydatna.

(akta kontroli str. 931-934, 994-1013)

2.9. W okresie objętym kontrolą do Starostwa nie wpłynęły wnioski od organizacji i organów wskazanych w art. 46 ust. 3 pkt 2 ustawy o kierujących pojazdami⁵⁷ o wykreślenie instruktorów lub wykładowców z ewidencji.

Protokoły kontrolowanych OSK oraz akta instruktorów wykreślanych z ewidencji w powyższym okresie nie zawierały informacji wskazujących na wystąpienie przesłanek, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 916, 1087-1088)

W okresie objętym kontrolą wykreślono z ewidencji ośmiu instruktorów, w tym siedmiu na mocy decyzji administracyjnych. W 2018 r. wykreślono pięciu instruktorów: trzech z powodu nieprzedłożenia Staroście zaświadczenia potwierdzającego uczestnictwo w warsztatach doskonalenia zawodowego⁵⁸, jednego z uwagi na brak niezbędnych orzeczeń potwierdzających brak przeciwwskazań medycznych i psychologicznych oraz jednego z uwagi na niespełnienie obydwu powyższych kryteriów. W 2019 r. nie dokonywano wykreśleń instruktorów. W 2020 r. wykreślono dwóch – jednego z uwagi na zgon, drugiego ze względu na nieprzedstawienie ww. zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach. Z tej samej przyczyny wykreślono także jednego instruktora w 2021 r. Tylko w jednym z powyższych przypadków wykreślony instruktor został ponownie wpisany do

⁵⁵ Starosta skreśla instruktora z ewidencji instruktorów w przypadku dopuszczenia się rażącego naruszenia przepisów poprzez: wielokrotne przeprowadzenie szkolenia niezgodnie z obowiązującym programem szkolenia, wielokrotne przeprowadzenie szkolenia praktycznego jednocześnie dla więcej niż jednej osoby szkolonej, potwierdzenie nieprawdy w dokumentacji dotyczącej szkolenia.

⁵⁶ Centralnej Ewidencji Kierowców.

⁵⁷ Starosta skreśla instruktora lub wykładowcę z odpowiedniej ewidencji na wniosek:

a) jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej właściwej w sprawach transportu i ruchu wojsk – w przypadku prowadzenia szkolenia przez jednostkę wojskową,
b) odpowiedniego organu podległego ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych - w przypadku szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami prowadzonego przez jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
c) organu właściwego do wykonywania nadzoru pedagogicznego - w przypadku szkolenia w szkole, dla której podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, przewiduje przygotowanie do uzyskania umiejętności kierowania pojazdem silnikowym lub gdy szkoła realizuje to szkolenie dla uczniów (słuchaczy) w ramach dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, lub podstawa programowa kształcenia ogólnego przewiduje uzyskanie karty rowerowej.

⁵⁸ Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 2 i 3 instruktor jest obowiązany corocznie uczestniczyć w warsztatach doskonalenia zawodowego i przedkładać staroście zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w nich do dnia 7 stycznia każdego roku za rok ubiegły.

ewidencji. Siedem przeanalizowanych decyzji⁵⁹ zostało podpisanych przez osobę upoważnioną – specjalistę w Wydziale Komunikacji, działającą z upoważnienia Starosty⁶⁰ i zawierały one wszystkie niezbędne elementy wymagane dyspozycją art. 107 § 1 pkt 1-8 KPA. Realizując zapis pkt 1 ww. przepisu, tj. wskazując oznaczenie organu administracji publicznej, decyzje opatrzone pieczęcią Starostwa Powiatowego w Śremie, a nie organu ją wydającego czyli Starosty, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Spośród siedmiu ww. decyzji o wykreśleniu pięć⁶¹ wydano z naruszeniem, wynikającego z KPA, obowiązku niezwłocznego załatwienia sprawy przez organ administracji publicznej – o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 917-922, 1091-1096, 1161-1163, 1168, 1316, 1333)

Odnosząc się do procedur zapewniających bieżącą kontrolę wykonywania przez instruktorów obowiązku corocznego udziału w warsztatach doskonalenia zawodowego oraz przeprowadzania okresowych badań lekarskich i psychologicznych Starosta wyjaśnił, że w urzędzie nie wprowadzono takich formalnych procedur z uwagi na brak takiej konieczności. Starosta dodał, że określony w przepisach obowiązek dostarczenia przez instruktorów tych dokumentów pod rygorem sankcji w postaci wykreślenia z ewidencji jest wystarczający dla praktycznej jego realizacji.

(akta kontroli str. 919-922)

W zakresie weryfikacji realizacji obowiązku określonego w art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami oraz niezbędnych wymagań wskazanych w art. 33 ust. 1 pkt 4 i 5 tej ustawy, przeprowadzono badanie wszystkich siedmiu wpisów⁶² do ewidencji dokonanych w okresie objętym kontrolą:

- powyższe decyzje zawierały wszystkie niezbędne elementy⁶³ i zostały podpisane przez osobę upoważnioną, jednakże opatrzone je pieczęcią Starostwa Powiatowego, a nie organu wydającego – o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

- poza trzema przypadkami skutkującymi wydaniem decyzji o wykreśleniu podmiotów z rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK⁶⁴, w badanej dokumentacji nie stwierdzono przypadku niedostarczenia zaświadczenia o uczestnictwie w warsztatach dla instruktorów⁶⁵.

- w skontrolowanych aktach instruktorów znajdowały się aktualne orzeczenia lekarskie, wystawiane zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 4 ustawy o kierujących pojazdami, tj. o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności instruktora oraz (poza jednym przypadkiem opisanym poniżej) aktualne orzeczenia psychologiczne, wystawione zgodnie z treścią ust. 1 pkt 5 ww. artykułu, tj. o braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania czynności instruktora.

(akta kontroli str. 1089-1090, 1285-1337)

- w przypadku jednego instruktora, orzeczenie psychologiczne z 14 lutego 2018 r. (ważne do 14 lutego 2023 r.) było wystawione zgodnie z wymogiem ww. artykułu,

⁵⁹ 1. KM.5441.2.2018 z 20 czerwca 2018 r., 2. KM.5441.3.2018 z 20 czerwca 2018 r., 3. KM.5441.4.2018 z 20 czerwca 2018 r., 4. KM.5441.5.2018 z 20 czerwca 2018 r., 5. KM.5441.7.2018 z 3 grudnia 2018 r., 6. KM.5441.2.2020 z 28 kwietnia 2020 r., 7. KM.5441.3.2021 z 28 stycznia 2021.

⁶⁰ Upoważnienia: nr 5/14 z 14 maja 2014 r., nr 6/19 z 18 marca 2019 r. oraz nr 41/20 z 3 września 2020 r.

⁶¹ 1. KM.5441.2.2018 z 20 czerwca 2018 r., 2. KM.5441.3.2018 z 20 czerwca 2018 r., 3. KM.5441.4.2018 z 20 czerwca 2018 r., 4. KM.5441.5.2018 z 20 czerwca 2018 r., 5. KM.5441.2.2020 z 28 kwietnia 2020 r.

⁶² 1. Dec. o ponownym wpisie – nr KM.5441.1.2018 z 11.01.2018 r., 2 i 3 dec. o ponownym wpisie KM.5441.2.2018 z 05.03.2018 r. oraz nr KM.5441.2.2021 z 10.02.2021 r., 4. decyzja o ponownym wpisie KM.5441.6.2018 z dnia 11.10.2018 r., 5. decyzja o wpisie (pierwszy wpis) KM.5441.1.2017 z 03.01.2019 r., 6. decyzja o ponownym wpisie KM.5441.1.2019 z 26.03.2019 r., 7. decyzja o wpisie KM.5441.1.2020 z 18.03.2020 r.

⁶³ Wskazane w art. 107 §1 pkt 1-8 KPA.

⁶⁴ Decyzje nr: KM.5441.2.2020 z 28.04.2020 r., KM.5441.5.2018 z 20 czerwca 2018 r. oraz KM.5441.3.2021 z 28.01.2021 r.

⁶⁵ Brano także pod uwagę zaświadczenia za 2017 r.

natomiast poprzednie – z 22 czerwca 2013 r. (ważne do 22 czerwca 2018 r.) było niezgodne z powyższym przepisem, o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 927-930, 1329-1332)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zakres zawartych przez Starostę informacji w rejestrze przedsiębiorców prowadzących OSK nie wyczerpywał katalogu danych wskazanych w art. 28 ust. 7 w zw. z ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami, ponieważ nie zawarto w nim obowiązkowych danych wskazanych w ust. 4 pkt 4, 6, i 9 powyższego przepisu, tj: numeru identyfikacji statystycznej REGON, adresów należących do OSK pomieszczeń biurowych, sal wykładowych i placów manewrowych, wraz z określeniem tytułu prawnego oraz dat określających okres na jaki przedsiębiorca posiada tytuł prawny do tych obiektów oraz numerów rejestracyjnych każdego pojazdu, którym prowadzona jest nauka jazdy. Zgodnie z art. 28 ust 1 i 3 ustawy, działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia OSK wymaga uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców a organem prowadzącym rejestr jest starosta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia tego ośrodka. Art. 28 ust. 4 i 8 ww. ustawy stanowi, że wpis do tego rejestru jest dokonywany na wniosek przedsiębiorcy i umieszcza się w nim dane, o których mowa w ust. 4 ww. artykułu (pkt 1-9) z wyjątkiem adresu zamieszkania, jeżeli jest on inny niż adres siedziby.

Starosta wyjaśnił, że dane zawarte w rejestrze przedsiębiorców prowadzących OSK nie zawierały pełnego katalogu danych wskazanych w ustawie z uwagi na przeoczenie i wykorzystywanie nieaktualnej formuły graficznej tego rejestru, utworzonej przed wejściem w życie ustawy. Dodał, że w urzędzie dysponowano pełnym zakresem niezbędnych do uzupełnienia rejestru danych, oraz że rejestr zostanie niezwłocznie uzupełniony o wszystkie niezbędne informacje.

(akta kontroli str. 889-891, 910, 971-993, 1414)

2. Do wniosku z 2 stycznia 2017 r. o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK oraz z 4 stycznia 2016 r. o zmianę zapisu rejestru w zakresie uprawnień przedsiębiorcy, w oświadczeniach załączonych do wniosku nie zawarto poniższych danych. Oświadczenia te nie zostały poprawnie zweryfikowane i pomimo, że nie zawierały obowiązkowych danych zostały przyjęte i zrealizowane.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 i 6 ustawy o kierujących pojazdami, do wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK przedsiębiorca jest obowiązany dołączyć oświadczenie o wskazanej w ust. 5 treści, które powinno zawierać dane wskazane w ust. 6 ww. przepisu takie jak m.in. oznaczenie miejsca i datę złożenia oświadczenia (art. 28 ust. 6 pkt 2 ww. ustawy).

Starosta wyjaśnił, że było to następstwem niedopatrzeń. Dodał, że zgodnie ze wskazaniami kontroli, oświadczenia będą skrupulatnie weryfikowane pod kątem niezbędnych, wskazanych ustawą danych.

(akta kontroli str. 925, 894-897, 1356-1357, 1405-1406)

3. W zakresie ewidencjonowanej w rejestrze przedsiębiorców prowadzących OSK kadry zatrudnionych instruktorów nauki jazdy, spośród wszystkich ośmiu OSK działających w okresie objętym kontrolą, w przypadku sześciu, wykazywano w rejestrze nieaktualne dane dotyczące kadry instruktorów. Nieaktualne dane obejmowały brak wpisu do rejestru 16 instruktorów wykonujących tę funkcję w okresie objętym kontrolą oraz wykreślenia czterech instruktorów niewykonujących już w tym okresie tej funkcji. Stanowiło to niedopełnienie obowiązku wynikającego

z art. 28 ust. 7 w zw. z ust. 4 pkt 8 ustawy o kierujących pojazdami, zgodnie z którym w rejestrze tym umieszcza się imiona i nazwiska instruktorów wykazanych tam OSK.

Starosta wyjaśnił, że wykazane w toku kontroli brakujące dane 16 instruktorów powinny zostać niezwłocznie w rejestrze uzupełnione, a dane czterech niewykonyjących już funkcji instruktorów wykreślone, stwierdzając że brak aktualizacji rejestru wynikał z ograniczeń w zasobach kadrowych oraz niedopatrzenia przy prowadzeniu tego rejestru.

(akta kontroli str. 911-915, 925, 951-954, 971-993, 1103-1120)

4. Spośród danych wymaganych dyspozycją art. 33 ust. 3 pkt 1-7 ustawy o kierujących pojazdami, ewidencja instruktorów zawierała tylko dane wskazane w pkt 1, 2, 4 i 5, tj: numer ewidencyjny, imię i nazwisko oraz adres instruktora, oraz poszczególne rodzaje jego uprawnień. Adres instruktora zapisywany był w ewidencji w większości starszych wpisów dokonanych przed wejściem w życie ustawy o kierujących pojazdami (w 91 na 109 pozycji), natomiast od momentu jej obowiązywania – w przypadku wszystkich 12 wpisów – brak było w ewidencji takiej informacji. Ponadto, w ewidencji nie uwzględniono obowiązkowych danych instruktora, takich jak numer PESEL, daty uzyskania poszczególnych rodzajów uprawnień, w zakresie których może prowadzić szkolenie, numeru ewidencyjnego OSK lub innego podmiotu, w którym prowadzi szkolenie oraz daty ważności legitymacji – co było niezgodne ze wskazanym powyżej przepisem art. 33 ust. 3 pkt 3, 6 i 7, który nakładał obowiązek ujmowania tych danych w ewidencji.

Starosta wyjaśnił, że pomimo dysponowania danymi, które powinny zostać umieszczone w ewidencji instruktorów, nie umieszczono w niej pełnego zakresu informacji z uwagi na przeoczenie oraz stosowanie kolejnych zapisów w niepełnej wersji ewidencji utworzonej przed wejściem w życie ustawy o kierujących pojazdami. Starosta dodał, że niezbędne dane zostaną do końca roku uzupełnione.

(akta kontroli str. 889-891, 910, 994-1013, 1097-1102)

5. W przypadku jednego instruktora, w ewidencji pominięto wpis kategorii A przy zapisie kategorii AM, A1 i A2⁶⁶ oraz przy pięciu wpisach⁶⁷ (jeden kat. A i B, cztery kat. B) na dwanaście dokonanych po wejściu w życie ustawy o kierujących pojazdami, nie dopisano do nich odpowiednich kategorii szkolenia – tj. AM, A1 i A2 oraz B1, co było niezgodne z art. 33 ust 3a pkt 1 i 2 ustawy o kierujących pojazdami⁶⁸.

Starosta wyjaśnił, że wynikało to z przeoczenia, dodając że pominięte kategorie zostaną niezwłocznie uzupełnione. Poza tym Starosta podkreślił, że legitymacje tych instruktorów zawierają prawidłowe wpisy - odpowiednich kategorii.

(akta kontroli str. 927-930, 1012-1013, 1097-1102)

6. W ewidencji instruktorów nie było zapisów potwierdzających wykreślenie z niej pięciu instruktorów, pomimo wystawienia decyzji administracyjnych w tym przedmiocie (w tym dwóch wydanych w kontrolowanym okresie⁶⁹ oraz trzech wydanych ponad siedem lat od rozpoczęcia czynności kontrolnych⁷⁰). Brak podjęcia tych czynności był niedopełnieniem obowiązku wskazanego w art. 46 ust. 1⁷¹ ustawy o kierujących pojazdami, a także niewykonaniem treści samych decyzji. Starosta

⁶⁶ Poz. 120.

⁶⁷ Poz. 110 – 114 ewidencji.

⁶⁸ Starosta wpisując osobę do ewidencji instruktorów w zakresie prawa jazdy kategorii A – wpisuje z urzędu uprawnienia do szkolenia odpowiednio w zakresie prawa jazdy kategorii AM, A1 i A2 oraz B1 w przypadku kategorii B.

⁶⁹ Decyzja z 20 czerwca 2018 r. (ujęty w ewidencji pod poz. 117) i z 28 stycznia 2021 r. (ujęty w ewidencji pod poz. 119).

⁷⁰ Dec. z 20 lutego 2014 r. (ujęty w ewidencji pod poz. 60) oraz dwie decyzje z 25 lutego 2014 r. (ujętych w ewidencji pod poz. 22 i 102)

⁷¹ Zgodnie z tym artykułem – w wskazanych w pkt 1-4 przypadkach Starosta skreśla instruktora z ewidencji.

wyjaśnił to przeoczeniem, dodając że niezwłocznie, uchybienia te zostaną uzupełnione.

(akta kontroli str. 921-922, 1052, 1085-1086, 1091-1096, 1065, 1085-1086, 1167, 1170)

7. W siedmiu wydanych decyzjach⁷² o skreśleniu instruktora z ewidencji oraz w siedmiu decyzjach o wpisaniu instruktora⁷³ do ewidencji, realizując zapis art. 107 § 1 pkt 1 KPA, wskazując oznaczenie organu administracji publicznej, decyzje opatrzone pieczęcią Starostwa Powiatowego w Śremie, a nie organu ją wydającego czyli Starosty.

Było to niezgodne z art. 46 ust. 1 oraz 4 oraz art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami, z którego wynika, że starosta a nie starostwo powiatowe wydaje decyzje administracyjną w zakresie wpisu do ewidencji oraz skreślenia instruktora z ewidencji.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym⁷⁴ nie nadaje starostwu powiatowemu pozycji organu powiatu, tylko aparatu pomocniczego zarządu powiatu w wykonywaniu jego zadań. Zgodnie z art. 33 tej ustawy, zarząd wykonuje zadania powiatu m.in. przy pomocy starostwa powiatowego oraz jego jednostek organizacyjnych.

Starosta wyjaśnił, że pracownik wydający z jego upoważnienia decyzje używał pieczęci Starostwa Powiatowego w Śremie a nie organu wydającego – czyli Starosty, ponieważ utrwalano nieaktualny schemat wynikający z poprzedniej instrukcji kancelaryjnej, w której funkcjonował zapis, że w przypadku podpisywania pism i decyzji przez osobę w imieniu organu stosowało się pieczęć Starostwa. Dodał, że w przypadku wykazanych w toku kontroli kategorii decyzji – gdzie ustawa wskazuje Starostę jako organ je wydający – stosowana będzie właściwa pieczęć „Starosta Śremski”.

(akta kontroli str. 917-922, 940, 1091-1096, 1161-1163, 1168, 1316, 1333, 1089-1090, 1285-1337)

8. Pięć⁷⁵ decyzji o wykreśleniu instruktorów z ewidencji⁷⁶ wydano z naruszeniem wynikającego z KPA obowiązku niezwłocznego załatwienia sprawy przez organ administracji publicznej.

Trzy decyzje⁷⁷ z 20 czerwca 2018 r. wydano po ponad pięciu miesiącach od powzięcia informacji o niedopełnieniu przez instruktora obowiązku wynikającego z art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami, tj. przedłożenia Staroście do 7 stycznia każdego roku zaświadczenia potwierdzającego uczestnictwo w warsztatach doskonalenia zawodowego – co stanowiło podstawę wydania tych decyzji.

Jedną decyzję⁷⁸ o wykreśleniu instruktora (także wydaną 20 czerwca 2018 r.) uzasadniono niedostarczeniem zaświadczenia uczestnictwa w ww. warsztatach w roku 2017 oraz brakiem aktualnego orzeczenia lekarskiego o niewystępowaniu przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności instruktora wskazanych

⁷² 1. KM.5441.2.2018 z 20 czerwca 2018 r., 2. KM.5441.3.2018 z 20 czerwca 2018 r., 3. KM.5441.4.2018 z 20 czerwca 2018 r., 4. KM.5441.5.2018 z 20 czerwca 2018 r., 5. KM.5441.7.2018 z 3 grudnia 2018 r., 6. KM.5441.2.2020 z 28 kwietnia 2020 r., 7. KM.5441.3.2021 z 28 stycznia 2021.

⁷³ 1. Decyzja o ponownym wpisie – nr KM.5441.1.2018 z 11.01.2018 r., 2 i 3 decyzje o ponownym wpisie KM.5441.2.2018 z 05.03.2018 r. oraz nr KM.5441.2.2021 z 10.02.2021 r., 4. decyzja o ponownym wpisie KM.5441.6.2018 z 11.10.2018 r., 5. decyzja o wpisie (pierwszy wpis) KM.5441.1.2017 z 03.01.2019 r., 6. decyzja o ponownym wpisie KM.5441.1.2019 z 26.03.2019 r., 7. decyzja o wpisie KM.5441.1.2020 z 18.03.2020 r.

⁷⁴ Dz. U. z 2020 r., poz. 920, ze zm.

⁷⁵ 1. KM.5441.2.2018 z 20 czerwca 2018 r., 2. KM.5441.3.2018 z 20 czerwca 2018 r., 3. KM.5441.4.2018 z 20 czerwca 2018 r., 4. KM.5441.5.2018 z 20 czerwca 2018 r., 5. KM.5441.2.2020 z 28 kwietnia 2020 r.

⁷⁶ Wydanych w trybie art. 46 ust. 1 pkt 3 w zw. z ust. 4 ustawy o kierujących pojazdami.

⁷⁷ Nr KM.5441.2.2018, KM.5441.3.2018, KM.5441.5.2018

⁷⁸ Nr KM.5441.4.2018

w art. 33 ust. 1 pkt 4 ustawy o kierujących pojazdami oraz ważnego orzeczenia psychologicznego o braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania czynności instruktora, wskazanych w pkt 5 ww. przepisu. Ważność orzeczeń upłynęła odpowiednio z końcem października 2016 r. oraz 12 listopada 2016 r. Decyzje wydano więc po upływie ponad roku i siedmiu miesięcy od utraty ważności orzeczenia.

W przypadku decyzji⁷⁹ z 28 kwietnia 2020 r., którą wydano z uwagi na niedostarczenie do 7 stycznia zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach za rok poprzedzający jej wydanie, instruktor nie dostarczył także takiego zaświadczenia za rok 2018. Decyzję wydano więc rok i trzy miesiące od niespełnienia przez instruktora obowiązku skutkującego wykreśleniem z ewidencji.

Wydawanie decyzji z kilkumiesięczną oraz kilkunastomiesięczną zwłoką od powzięcia informacji stanowiącej podstawę jej wydania było niezgodne z zasadą wynikającą z art. 12 § 1 i 2 oraz art. 35 ust. 1 i 2 KPA, zgodnie z którą organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia i bez zbędnej zwłoki. W przypadku spraw, które nie wymagają zbierania dowodów (tak jak tych powyżej wykazanych), informacji lub wyjaśnień powinny być one załatwione niezwłocznie.

Starosta wyjaśnił, że sprawy te załatwiano z opóźnieniem, pomimo iż powinny być załatwione niezwłocznie, z uwagi na nadmiar obowiązków pracownika upoważnionego do ich prowadzenia. Dodał, że decyzje te będą w Starostwie wydawane zgodnie z obowiązującymi w KPA terminami, wskazując jako przykład ostatnią taką decyzję, którą wydano w miesiącu powzięcia informacji skutkującej jej wydaniem (z powodu niezłożenia przez instruktora zaświadczenia o uczestnictwie w warsztatach doskonalenia zawodowego). Odnosząc się do sprawy, w której przy braku oświadczeń dotyczących uczestnictwa w warsztatach doskonalenia zawodowego za lata 2018 i 2019 wydano w kwietniu 2020 r. decyzję z opóźnieniem wynoszącym ponad 1 rok i 3 m-ce Starosta wyjaśnił, że wynikało to z błędnej interpretacji przepisu wskazanego w art. 37 ust. 1a⁸⁰ ustawy o kierujących pojazdami, w sytuacji ponownego wpisu instruktora do ewidencji. Wyjaśniając sytuację, w której decyzję wydano po ponad 1,5 roku od wygaśnięcia ważności orzeczeń lekarskiego i psychologicznego o braku przeciwwskazań do wykonywania zawodu Starosta wskazał, że postępowanie w tej sprawie wszczęto dopiero w maju 2018 r. z powodu niewłaściwej weryfikacji akt instruktora w okresie poprzedzającym wydanie tej decyzji. Jako okoliczność łagodzącą w sprawie Starosta wymienił to, że instruktor ten od 22 października 2016 r. nie posiadał ważnej legitymacji uprawniającej do wykonywania zawodu.

(akta kontroli str. 917-922, 1091-1096, 1161-1163, 1168, 1316, 1333)

9. Do dokumentacji jednego instruktora ujętego w ewidencji instruktorów pod poz. 60 włączono orzeczenie psychologiczne z 22 czerwca 2013 r., ważne do 22 czerwca 2018 r., stwierdzające brak przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami, tj. o treści niezgodnej z art. 33 ust. 1 pkt 5 ustawy o kierujących pojazdami. Powyższy artykuł stanowi bowiem, że instruktorem jest osoba, która posiada ważne orzeczenie psychologiczne o braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania czynności instruktora a nie orzeczenie o braku przeciwwskazań do kierowania pojazdami.

⁷⁹ Nr KM.5441.2.2020

⁸⁰ Obowiązek corocznego uczestnictwa instruktora w warsztatach doskonalenia zawodowego oraz przedkładania staroście do 7 stycznia każdego roku zaświadczenia potwierdzającego to uczestnictwo za rok ubiegły nie dotyczy osoby, która uzyskała po raz pierwszy uprawnienia instruktora w tym samym roku, w którym byłaby obowiązana uczestniczyć w warsztatach doskonalenia zawodowego.

Starosta wyjaśnił, że to orzeczenie psychologiczne, pozbawione zapisu w brzmieniu „do wykonywania czynności instruktora” zostało pozytywnie zweryfikowane i załączone do akt, ponieważ wydano je 22 czerwca 2013 r., a rozporządzenie Ministra Zdrowia⁸¹ określające obowiązujący – zgodny z ustawą o kierujących pojazdami – wzór orzeczenia, weszło w życie 20 lipca 2014 r.

NIK zauważa, że pomimo braku wzoru orzeczenia, wskutek późniejszego wejścia w życie przytoczonego rozporządzenia, orzeczenie lekarskie dla tego instruktora – wydane tego samego dnia co powyższe (psychologiczne) – zawierało (zgodny z art. 33 ust. 1 pkt 4 ustawy o kierujących pojazdami) zapis o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji instruktora nauki jazdy.

(akta kontroli str. 927-930, 1329-1332)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie prowadzenie przez Starostę rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK oraz ewidencji instruktorów. Były one prowadzone nierzetelnie oraz nie spełniały podstawowych wymogów wskazanych w ustawie o kierujących pojazdami. Decyzje o wykreśleniu instruktorów z ewidencji Starosty wydano z naruszeniem przepisów KPA dotyczących terminowości ich wydawania. W wydawanych decyzjach stosowano pieczęć starostwa powiatowego (organu pomocniczego) a nie Starosty, będącego organem uprawnionym do wydania decyzji. W przypadku jednego instruktora zaakceptowano niezgodne z obowiązującymi przepisami orzeczenie psychologiczne.

IV. Uwagi i Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań w celu zapewnienia:

Wnioski

1. prawidłowego opracowywania rocznych planów kontroli;
2. prawidłowego przeprowadzania kontroli OSK i rzetelnego dokumentowania oraz poprawnego wypełniania protokołów z przeprowadzonej kontroli w OSK;
3. prawidłowego dokumentowania wyników kontroli w tym ocen, uwag i wniosków w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości;
4. publikowania informacji o liczbie uwzględnionych skarg złożonych na dany OSK;
5. rzetelnego, z uwzględnieniem wszystkich danych wskazanych ustawą o kierujących pojazdami, prowadzenia rejestru przedsiębiorców prowadzących OSK oraz ewidencji instruktorów kandydatów na kierowców;
6. rzetelnej weryfikacji składanych przez przedsiębiorców prowadzących OSK oświadczeń i orzeczeń pod kątem niezbędnych, wskazanych ww. ustawą wymogów;
7. niezwłocznego załatwiania spraw w zakresie skreślenia instruktorów z ewidencji;
8. stosowania w decyzjach administracyjnych dotyczących wpisu i wykreślenia z ewidencji prawidłowej pieczęci organu je wydającego – Starosty Śremskiego.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

⁸¹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie badań psychologicznych osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, kierowców oraz osób wykonujących pracę na stanowisku kierowcy (Dz. U. z 2014 poz. 937)

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania NIK
o sposobie wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 26 stycznia 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor
z up.

Elektronicznie
podpisany przez
Marcin Kaczmarek
Data: 2022.01.26
15:33:12 +01'00'

starszy inspektor kontroli państwowej

Elektronicznie
podpisany przez
Karolina Renata
Wirszyc-
Sitkowska
Data: 2022.01.26
15:47:14 +01'00'

p.o. wicedyrektora Delegatury